

«ΜΑΘΑΙΝΟΥΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ» (του Γεράσιμου Γεωργάτου)

Αρκετοί θα θυμούνται τον στρατηγό Μομπούτου ο οποίος, το 1961, συνέλαβε και οδήγησε σε εκτέλεση τον Πατρίς Λουμούμπα, αγωνιστή της ανεξαρτησίας του βελγικού Κονγκό, αργότερα Ζαΐρ και σήμερα Λαϊκή Δημοκρατία του

Κονγκό.

Τέσσερα χρόνια αργότερα, το 1965, ο Μομπούτου ανήλθε στο θρόνο του Ζαΐρ ως επικεφαλής του έθνους, φυσικά με τη βοήθεια της CIA που επιχειρούσε τότε να αποτρέψει την επέκταση της επιρροής της Σοβιετικής Ένωσης στην Αφρική. Το πρώην φέουδο του βασιλιά Λεοπόλδου του Βελγίου είναι ένα μεγάλο κράτος με έκταση 2.500.000 τ.χ και πληθυσμό 69.000.000 κατοίκους και κυρίως πολύ πλούσιο σε φυσικούς πόρους.

Ο Μομπούτου το μετέτρεψε σε προσωπικό του κτήμα. Με παρότρυνση του γνωστού μας Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου αντικατέστησε το κονγκολέζικο φράγκο με ένα καινούριο νόμισμα, το ζαΐρε, υποσχόμενος να φροντίσει το ισοζύγιο πληρωμών και τη μείωση του χρέους. Πολύ σύντομα φάνηκε βεβαίως πως πραγματικό του μέλημα ήταν ο προσωπικός του πλουτισμός. Δέκα χρόνια μετά την κατάληψη της εξουσίας, στα μέσα της δεκαετίας του εβδομήντα, το κατά κεφαλή εισόδημα της χώρας ήταν γύρω στα 200 δολάρια, ένα από τα χαμηλότερα στον κόσμο, και το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού ζούσε σε απόλυτη εξαθλίωση.

Με τις ευλογίες της κλίκας του Μομπούτου, το λάδωμα και το ρουσφέτι για οποιαδήποτε δουλειά ή υπηρεσία εξαπλώθηκαν σαν επιδημία. Η διαφθορά έφτασε σε ασύλληπτα επίπεδα, με τον ίδιο τον Μομπούτου να πρωταγωνιστεί και να επωφελείται από

οποιαδήποτε ροή χρήματος εντός της Ζαϊρινής επικράτειας. Μέχρι και τα αποθεματικά της Κεντρικής Τράπεζας χρησιμοποιούσε για να ικανοποιήσει την ακόρεστη δίψα του για χλιδή και επίδειξη. Με χρήματά της, δηλαδή με δημόσιο πλούτο, κατασκεύασε ως ιδιωτική κατοικία ένα αντίγραφο των Βερσαλλιών, στο χωριό που είχε γεννηθεί. Η προσωπική του περιουσία, τοποθετημένη σε δεκάδες λογαριασμούς στο εξωτερικό, ανερχόταν σε πάνω από τέσσερα δισεκατομμύρια δολάρια.

Η εκτεταμένη διαφθορά, οι ακραία πελατειακή διαπλοκή και η αλόγιστη σπατάλη, οδήγησαν μοιραία τη χώρα στη χρεοκοπία και, το 1975, το Ζαΐρ βρέθηκε σε αδυναμία να εξυπηρετήσει το εξωτερικό του χρέος. Πιεσμένος από το ΔΝΤ ο Μομπούτου αναγκάστηκε να υποτιμήσει το ζαΐρε κατά 46% ώστε να τονωθούν οι εξαγωγές, να βελτιωθεί το εμπορικό ισοζύγιο και να εξοικονομηθούν πόροι για αποπληρωμή του χρέους. Ένα χρόνο αργότερα, το 1976, το κλαμπ του Παρισιού αποδέχτηκε τη διαπραγμάτευση του ζαϊρινού χρέους και οι διεθνείς οργανισμοί τον υποχρέωσαν να εισαγάγει δραστικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Ο Μομπούτου έλεγε σε όλα ναι, χωρίς να κάνει απολύτως τίποτα, συνεχίζοντας να μοιράζει τον πλούτο της χώρας στους δικούς του με την ευρύτερη πολιτική και τη στενότερη οικογενειακή έννοια.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Παγκόσμια Τράπεζα αγανάκτησαν με τις υπεκφυγές και την αναξιοπιστία του και στις αρχές του 1978 του απεύθυναν τελεσίγραφο να ξεκινήσει ένα ταχύτατο κύμα ιδιωτικοποιήσεων και να περιστείλει τα έξοδά του, διαφορετικά οι συνέπειες θα ήταν άμεσες. Ο Μομπούτου είπε και πάλι ναι, δέχτηκε την παρουσία εκτιμητών και επιθεωρητών από το εξωτερικό και συμβιβάστηκε να ιδιωτικοποιήσει αρκετές στρατηγικής σημασίας επιχειρήσεις φροντίζοντας να περάσουν από το κράτος, δηλαδή από τον ίδιο, στα χέρια ιδιωτών, δηλαδή συγγενών και φίλων του. Επί παραδείγματι, το 90% των εξαγωγών του Ζαΐρ και κατά συνέπεια το ξένο συνάλλαγμα, συγκεντρωνόταν στα χέρια πενήντα εταιριών που ανήκαν όλες στον Μομπούτου, ο οποίος φρόντισε «ιδιωτικοποιώντας τις» να περάσουν σε δικούς

του ανθρώπους.

Το ποτήρι ξεχείλισε και τον Αύγουστο του 1978, η Κεντρική Τράπεζα του Ζαΐρ πέρασε άμεσα υπό τον έλεγχο και τη δικαιοδοσία του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας, πάγωσε η χρηματοδότηση των εταιριών εξαγωγικού εμπορίου και μπλοκαρίστηκαν δεκάδες τραπεζικοί λογαριασμοί στο όνομα του Μομπούτου ή εικονικών δικαιούχων, στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ. Οργανώθηκαν διαδηλώσεις κατά της καταπάτησης της ανεξαρτησίας της χώρας οι οποίες γρήγορα εξατμίστηκαν. Ο Μομπούτου παρέμεινε στην εξουσία μέχρι το 1990, το Ζαΐρ ταλαιπωρήθηκε από εμφύλιες συγκρούσεις που κατέπαυσαν μόλις το 2008 και ο λαός παραμένει εξαθλιωμένος με μέσο κατά κεφαλή εισόδημα 171 δολάρια.

Αποφευγομένων των ακροτήτων, είναι μάλλον φανερές οι αναλογίες με την ελληνική περίπτωση. Ακόμα και αν εκδιωχθεί νύχτα η Τρόικα, ακόμα και αν αλλάξει ραγδαία η ασκούμενη πολιτική στην Ευρώπη με εφαρμογή αυθεντικών κοινωνικών πολιτικών, με εφαρμογή του οικονομικού προγράμματος της Αριστεράς και ροή χρήματος ως αναπτυξιακή βοήθεια και κοινοτική αλληλεγγύη, η εγχώρια μαύρη τρύπα της συντεχνιακής πελατειακής διαπλοκής και η εκτεταμένη διαφθορά θα συνεχίσουν να ακυρώνουν κάθε σοβαρή προσπάθεια. Τα κατεστημένα πολιτικά κόμματα και το παλιό πολιτικό προσωπικό ενδιαφέρεται κυρίως για τη διάσωση και την αναπαραγωγή του ακόμα και υπό τις σημερινές δραματικές συνθήκες. Μόνο με ευρεία ανακατάταξη και υπέρβαση του ξεπερασμένου πολιτικού μας συστήματος και του κουτοπόνηρου επαρχιωτισμού μεγάλου μέρους του πολιτικού μας προσωπικού υπάρχει κάποια ελπίδα. Το στοίχημα παραμένει ανοιχτό.

ΣΗΜ: τα στοιχεία για το Ζαΐρ προέρχονται από τον Άτλαντα της Monde diplomatique, έτους 2009 και το εξαιρετικό έργο του μεξικανού συγγραφέα Χόρχε Βόλπι, «Η Εποχή της Στάχτης», εκδ. Ωκεανίδα, 2011.

πηγή: www.ananeotiki.gr

Το διαβάσαμε στο Tvxs